

С т а н о в и щ е

от доц. д-р Петър Воденичаров, Югозападен университет „Неофит Рилски“,
катедра „Славистика“, за научната продукция на гл. ас. Георги Жечев,
кандидат за конкурса за редовен доцент по направление 2.1. Филология
/фонетика и фонология на френския език/, обявен в ДВ, бр. 13 от 17. 02.
2015 г.

Георги Жечев е единствен кандидат за конкурса за доцент към катедра „Романистика“ на Софийски университет „Климент Охридски“. Публикациите на кандидата по фонетика и фонология на романските езици, езиково планиране и политика, езиково разнообразие намират естествено развитие и обобщение в хабилитационния му труд „Аспекти на палатализациите: Романски и славянски фонологични процеси“, София, 2015.

Изследването на автора представлява първи опит за систематично проучване на процесите на палатализиране и на палаталните съгласни в славянските и романските езици, основано на обща система на транскрипция и универсални фонологични признаци, което позволява очертаването на типологични обобщения и аналогии в два сравнително изолирани географски ареала. За първи път палатализациите, които са добре проучени в сравнително исторически план, са изследвани комплексно – в артикулационен, акустичен, перцептивен и фонологичен план, като са използвани нови теоретични модели и подходи.

В интересен увод Георги Жечев обосновава социалната важност на палатализационните явления, от които се интересуват тесен кръг специалисти. Палаталността и в славянските и в романските езици има не само фонологично значение, но е в центъра и на фонетични вариации, обособяващи социолингвистични варианти на езика, оценявани като престижни или стигматизирани поради традицията на централизирана езикова политика и в България и във Франция за разлика от по-толерантната езиковата политика в

скандинавските страни например. Прави впечатление терминологичната прецизност на автора и чувствителността към езиковото многообразие. Като обект на своето изследване авторът включва не само големите стандартизирани езици, но и езиковите варианти – времеви, пространствени и социални. В уводната глава авторът очертава термините, които използва, за да опише езиковите вариации като акумулатор на езиково развитие и промяна. Той се спира на основните дефиниции на палатализацията – както на традиционните / артикулационни, акустични/ така и на нови фонологични направления в линейната и нелинейна /йерархична/фонология, теория на оптималността и морфонологията. Разграничени са процесите на палатализиране /допълнително артикулационно движение/ от наличието на същински палатални съгласни в езика. Специално внимание авторът отделя на теорията на различителните признаци, основана на артикулационни и акустични характеристики. Същността на африкатите, които са най-тясно свързани с палатализационните процеси, авторът определя не само със спектралните и артикулационни им характеристики, но и с фонотактични и граматични фактори.

В трета глава авторът използва новите теоретични фонологични модели и комплексен подход, за да осветли първа, втора и трета палатализация на веларните съгласни и палатализацията на денталите в славянските езици. Р. Якобсон съотнася монотонните езици с развита корелация по мекост към езици от евразийски езиков тип. Използвайки анализа на Клементс и Хюм и анализът на Рубах, автор на теория на оптималността, Георги Жечев предлага систематично и дълбинно описание на палатализацията в славянските езици, което позволява сравнителен анализ с други езици. По сходен начин той анализира първа и втора палатализациите на веларите в галороманския ареал, палатализация на веларните в групи от съгласни и палатализация на денталите и на ликвидните съгласни, като се позовава на анализа на Леонар за основните фонотипове, анализа на Калабрезе, анализа на Якобс и теорията на оптималността.

В заключение авторът обобщава, че анализът на процесите на палатализация в славянските и романски езици показва повече сходства,

отколкото разминавания. Използването на различни символи за транскрипция, на различни аспекти за определяне на характеристиките на говорните звукове, както и на различни теоретични модели е водело до разминаване в описанията на процесите на палатализация в славянските и романски езици. За това е допринасяло и концентрирането на описанията главно върху големите стандартни езици. Очертаването на типологичните сходства на тези процеси в широк ареал с чувствителност към езиковото многообразие е достижение на автора.

Заклучение. Имайки предвид гореизложеното, предлагам Георги Жечев да бъде избран за доцент по направление 2.1. Филология /фонетика и фонология на френския език/ и като член на научното жури ще гласувам „за“.

13.05.2015

Благоевград

Подпис:

A handwritten signature in blue ink, consisting of stylized, cursive letters that appear to be 'Г. Жечев'.